

1 Ιουλίου, 1991

[ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ, Δ/στής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 146 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΑΚΟΥΣΗΣ ΚΑΙ ΑΛΛΟΙ,

Αιτητές,

v.

ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΜΕΣΩ
ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Υποθέσεις Αρ. 763/85, 863/85,
893/85, 907/85, 912/85).

-
- Δημόσιοι Υπάλληλοι — Προαγωγές — Εμπιστευτικές Εκθέσεις —
Κανονιστική Διάταξη 4(α) της Εγκυκλίου Αρ. 491 — Δεν είναι
απαραίτητο να ενεργεί σε όλες τις περιπτώσεις ως "Αξιολογών
Λειτουργός" ο αμέσως προϊστάμενος του αξιολογούμενου υπαλ- 5
λήλου ούτε και είναι αναγκαίο ο Αξιολογών Λειτουργός να έχει
καθημερινή και συνεχή εποπτεία της εργασίας του αξιολογούμενου
- Δημόσιοι Υπάλληλοι — Προαγωγές — Προσόντα — Πανεπιστημιακό
δίπλωμα μη θεωρούμενο ως πλεονέκτημα από το σχέδιο υπηρεσίας
— Η κατοχή του είναι πολύ μικρής σημασίας και δεν αποδεικνύει 10
από μόνη της έκδηλη υπεροχή.
- Δημόσιοι Υπάλληλοι — Προαγωγές — Συστάσεις Προϊσταμένου —
Μη αιτιολογία της μη σύστασης συγκεκριμένων υποψηφίων — Δεν
μπορεί να επιφέρει ακύρωση της προαγωγής ακόμη και αν ο Διευ-
θυντής δεν εξέφρασε οποιαδήποτε γνώμη ή άποψη για τους μη συ- 15
στηθέντες ή δεν αναφέρθηκε σ' αυτούς.
- Δημόσιοι Υπάλληλοι — Προαγωγές — Συστάσεις Προϊσταμένου —
Ποινική δίωξη προαχθέντος — Δεν ήταν δυνατόν να αποτελέσει
νόμιμο λόγο για μη σύστασή του από τον προϊστάμενο του Τμήμα- 20
τος και μη προαγωγή του — Κατά το άρθρο 44(ι)δ) των περί Δη-
μοσίας Υπηρεσίας Νόμων του 1967 έως 1987 "μόνο πειθαρχικά
αδικήματα σοβαρής φύσης, για τα οποία τιμωρήθηκε ο υπάλληλος
την προηγούμενη διετία, αποτελούν κώλυμα για την προαγωγή
του" — Τα ποινικά αδικήματα δεν λαμβάνονται υπόψη, εκτός αν 25
λήφθηκαν πειθαρχικά μέτρα σε σχέση με αυτά και επιβλήθηκε στον
υπάλληλο πειθαρχική ποινή.

Δημόσιοι Υπάλληλοι — Προαγωγές — Συστάσεις Προϊσταμένου —
 Ανεξάρτητο στοιχείο προσδιορισμού της αξίας των υποψηφίων —
 Δεν μπορεί να αγνοηθούν από την Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας
 5 εφόσον συνάδουν και είναι σύμφωνες με τα καθιερωμένα νόμιμα
 κριτήρια και τα στοιχεία των φακέλων, χωρίς ειδική αιτιολογία —
 Εφαρμογή στην επίδικη περίπτωση του σχετικού άρθρου 44 (3)
 των περί Δημόσιας Υπηρεσίας Νόμων — Το γεγονός ότι η εκτίμη-
 10 ση της Ε.Δ.Υ. συμπίπτει με τις συστάσεις του Διευθυντή δεν ση-
 μαίνει ότι η Ε.Δ.Υ. δεν διεξήγαγε τη δική της σύγκριση και αξιολό-
 γηση σε σχέση με τους υποψηφίους, υπό το φως όλων των
 στοιχείων ενώπιόν της.

Δημόσιοι Υπάλληλοι — Προαγωγές — Αιτιολογία — Δεν είναι απα-
 15 ραίτητη η αναφορά από την Ε.Δ.Υ. σε όλους τους υποψηφίους.

Διοικητική πράξη — Αιτιολογία — Μπορεί να βρεθεί στην ίδια την
 20 απόφαση ή και να συμπληρωθεί από τα στοιχεία στους σχετικούς
 διοικητικούς φακέλους.

Οι αιτητές και των πέντε προσφυγών, που συνειδικάστηκαν
 λόγω συναφείας, επεδίωξαν την ακύρωση της απόφασης της Επι-
 20 τροπής Δημόσιας Υπηρεσίας περί προαγωγής των τριάντα-ενός
 ενδιαφερομένων μερών, αντ' αυτών, στη θέση Τελωνειακού Λει-
 τουργού 1ης Τάξης. Οι προβληθέντες ακυρωτικοί λόγοι αφορού-
 σαν στάδια και στοιχεία της νενομισμένης διαδικασίας πλήρωσης
 των επίδικων θέσεων με έμφαση στις εμπιστευτικές εκθέσεις και
 τις συστάσεις του προϊσταμένου του Τμήματος.

Το Ανώτατο Δικαστήριο, απορρίπτοντας τις προσφυγές, απο-
 25 φάσισε ότι:

1. Από το λεκτικό της Κανονιστικής Διάταξης 4 (α) της εγκυ-
 κλλου Αρ. 491, φαίνεται καθαρά ότι δεν είναι απαραίτητο να ενερ-
 30 γεί σε όλες τις περιπτώσεις ως "Αξιολογών Λειτουργός" ο αμέσως
 προϊστάμενος του αξιολογούμενου υπαλλήλου ούτε και είναι ανα-
 γκαίο ο Αξιολογών Λειτουργός να έχει καθημερινή και συνεχή
 εποπτεία της εργασίας του αξιολογούμενου υπαλλήλου. Επομέ-
 νως, τίποτε δεν εμποδίζει τον Ανώτερο Τελώνη από του να ενεργή-
 σει ως Αξιολογών Λειτουργός.

Στην προκειμένη περίπτωση, ορθά ενήργησε ο Διευθυντής του
 35 Τμήματος Τελωνείων ως "Προσυπογράφων Λειτουργός" δεδομέ-
 νου ότι είχε απ' ευθείας και έμμεση γνώση της εργασίας των αξιο-
 λογουμένων υπαλλήλων.

2. Αναφορικά με τον ισχυρισμό των αιτητών ότι ο Διευθυντής
 προσέδωσε ειδική και βαρύνουσα σημασία στην αρχαιότητα των
 40 υποψηφίων, κάτι τέτοιο δεν υποστηρίζεται από τα στοιχεία. Ο
 Διευθυντής αιτιολόγησε πλήρως τη σύστασή του για την προαγωγή
 εκείνων των ενδιαφερομένων προσώπων που προόχθησαν στη
 θέση Τελωνειακού Λειτουργού, 2ης Τάξης από 1 Αυγούστου, 1967.

Τα ενδιαφερόμενα αυτά πρόσωπα δεν κατείχαν Πανεπιστημιακό δίπλωμα το οποίο, εν πάση περιπτώσει, δεν θεωρείται ως πλεονέκτημα από το σχέδιο υπηρεσίας της θέσης και που σύμφωνα με τη νομολογία η κατοχή του από τους αιτητές είναι πολύ μικρής σημασίας και δεν αποδεικνύει από μόνη της έκδηλη υπεροχή.

5

3. Σχετικά με τον ισχυρισμό των αιτητών ότι για μερικούς από αυτούς ο Διευθυντής δεν έδωσε κανένα λόγο γιατί δεν τους σύστησε, αυτό δεν μπορεί να επιφέρει ακύρωση της επίδικης απόφασης, ακόμη και αν ο Διευθυντής δεν εξέφρασε οποιαδήποτε γνώμη ή άποψη γι' αυτούς ή δεν αναφερόταν σε αυτούς.

10

4. Ως προς το θέμα της ποινικής δίωξης ενός εκ των ενδιαφερομένων μερών, αυτή δεν ήταν δυνατό να αποτελέσει νόμιμο λόγο για μη σύστασή του από το Διευθυντή και μη προαγωγή του στη θέση, γιατί σύμφωνα με το άρθρο 44 (1) (δ) των περί Δημοσίας Υπηρεσίας Νόμων του 1967 έως 1987, "μόνο πειθαρχικά αδικήματα σοβαρής φύσης, για τα οποία τιμωρήθηκε ο υπάλληλος την προηγούμενη διετία, αποτελούν κώλυμα για την προαγωγή του". Τα ποινικά αδικήματα δεν λαμβάνονται υπόψη, εκτός αν λήφθηκαν πειθαρχικά μέτρα σε σχέση μ' αυτά και επιβλήθηκε στον υπάλληλο πειθαρχική ποινή.

15

20

5. Αναφορικά με τον ισχυρισμό ότι η Ε.Δ.Υ. υιοθέτησε τις συστάσεις του Διευθυντή χωρίς η ίδια να προβεί σε σύγκριση μεταξύ των προαχθέντων με τους αιτητές ή με οποιοδήποτε από αυτούς, αυτός δεν μπορεί να επιτύχει μια και το άρθρο 44 (3) των περί Δημοσίας Υπηρεσίας Νόμων προνοεί ότι κατά τη διενέργεια προαγωγών η Ε.Δ.Υ. οφείλει να λαμβάνει "δεόντως υπόψη της" τις συστάσεις του προϊσταμένου του Τμήματος στο οποίο υπάγεται η κενή θέση, πράγμα το οποίο η Ε.Δ.Υ. έπραξε στις παρούσες υποθέσεις.

25

6. Η σύσταση του Προϊσταμένου του Τμήματος είναι ένα ανεξάρτητο στοιχείο προσδιορισμού της αξίας των υποψηφίων και δεν μπορεί να αγνοηθεί από την Ε.Δ.Υ. εφόσον συνάδει και είναι σύμφωνη με τα καθιερωμένα νόμιμα κριτήρια και τα στοιχεία που περιέχονται στους διοικητικούς φακέλους των υποψηφίων, χωρίς αυτή να δώσει ειδική αιτιολογία.

30

7. Σε περιπτώσεις προαγωγής, η Ε.Δ.Υ. έχει ενώπιόν της όλους τους φακέλους και κατάλογο των υποψηφίων που έχουν τα προσόντα και, επομένως, δεν είναι ανάγκη να αναφέρεται στον κάθε υποψήφιο ξεχωριστά.

35

8. Αναφορικά με τον ακυρωτικό λόγο περί αναιτιολογήτου της επίδικης απόφασης, η αιτιολογία μίας διοικητικής πράξης ή απόφασης μπορεί να βρεθεί στην ίδια την απόφαση ή και να συμπληρωθεί από τα στοιχεία στους σχετικούς διοικητικούς φακέλους.

40

Στην παρούσα υπόθεση η απόφαση της Ε.Δ.Υ. είναι πλήρως αιτιολογημένη και η αιτιολογία βρίσκεται στο πρακτικό της συνε-

4 Α.Α.Δ. Κακούσης κ.α. ν. Δημοκρατίας

δράσης της Ε.Δ.Υ. και συμπληρώνεται από τα στοιχεία που υπάρχουν στους διοικητικούς φακέλους των αιτητών και των ενδιαφερομένων προσώπων. Εξάλλου, μπορεί να λεχθεί ότι στην παρούσα υπόθεση δεν χρειάζοταν καμιά ειδική αιτιολογία της επίδικης απόφασης, δεδομένου ότι οι αιτητές (α) δεν φαίνεται από τους φακέλους τους να υπερέχουν έκδηλα των ενδιαφερομένων προσώπων, (β) δεν έχουν συστηθεί για προαγωγή, και (γ) δεν κατέχουν οποιοδήποτε επιπρόσθετο προσόν το οποίο θεωρείται ως πλεονέκτημα με βάση το σχέδιο υπηρεσίας της θέσης.

5

10

Προσφυγές απορρίπτονται χωρίς έξοδα.

Αναφερόμενες υποθέσεις:

Chrysochoos v. The Republic (1985) 3 C.L.R. 78.

Αλεξάνδρου και άλλοι ν. Δημοκρατίας (Προσφυγές Αρ. 86/84 κ.λ.π., ημερ. 23/11/89).

15

Papadopoulos v. The Republic (1985) 3 C.L.R. 405.

Savva v. The Republic (1985) 3 C.L.R. 694.

Δημοκρατία ν. Παπαμιχαήλ (Α.Ε. 745, ημερ. 12.4.89).

Driades v. The Republic (1985) 3 C.L.R. 653.

20

Μιλτιάδους και άλλοι ν. Δημοκρατίας (Α.Ε. 789, 791 και 796, ημερ. 30/5/89).

Γεωργίου ν. Υπουργικού Συμβουλίου (Α.Ε. 819, ημερ. 17.3.89).

Προσφυγές.

25

Προσφυγές εναντίον της απόφασης της Επιτροπής Δημόσιας Υπηρεσίας με την οποία τα ενδιαφερόμενα μέρη προάχθησαν στη θέση Τελωνειακού Λειτουργού 1ης Τάξης αντί των αιτητών.

Α.Σ. Αγγελίδης, για τους αιτητές στις υποθέσεις 763/85 και 893/85.

30

Α. Χαβιαράς, για τους αιτητές στις υποθέσεις 863/85, 907/85 και 912/85.

Π. Χατζηδημητρίου, Δικηγόρος της Δημοκρατίας Α', για τους καθ' ων η αίτηση.

Κ. Αμιλιανίδης, για το ενδιαφερόμενο μέρος Γ. Αμιλιανίδου.

Cur. adv. vult.

ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ, Δ. ανάγνωσε την ακόλουθη απόφαση. Όλες οι πιο πάνω προσφυγές συνεκδικάστηκαν γιατί στρέφονται εναντίον της ίδιας διοικητικής πράξης και παρουσιάζουν κοινά νομικά σημεία και γεγονότα.

5

Οι αιτητές και των πέντε πιο πάνω προσφυγών ζητούν δήλωση του Δικαστηρίου ότι η απόφαση της Επιτροπής Δημόσιας Υπηρεσίας (Ε.Δ.Υ.) που δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 23 Αυγούστου, 1985, και με την οποία προάχθηκαν τα 31 ενδιαφερόμενα πρόσωπα (τα ονόματα των οποίων φαίνονται στους επισυνημμένους στις προσφυγές πίνακες) στη θέση Τελωνιακού Λειτουργού 1ης Τάξης από 15 Ιουλίου, 1985 αντί και ή στη θέση των αιτητών, είναι άκυρη και στερημένη οποιουδήποτε αποτελέσματος.

10

15

Αφού εγκρίθηκε η πλήρωση των 31 επίδικων θέσεων από τον Υπουργό Οικονομικών, ακολουθήθηκε η νενομισμένη διαδικασία πλήρωσής τους επειδή είναι θέσεις προαγωγής (Παραρτήματα 1, 2 και 3 στην ένσταση). Το ζήτημα επιλήφθηκε η αρμόδια Τμηματική Επιτροπή της οποίας ο Πρόεδρος, που ήταν ο Διευθυντής του Τμήματος κ. Τατιανός, διαβίβασε στην Ε.Δ.Υ. την έκθεση της Επιτροπής σχετικά με τις επίδικες θέσεις. Σ' αυτή αναφέρεται ότι μόνο 79 από τους υποψήφιους κατείχαν τα απαιτούμενα προσόντα για προαγωγή, ενώ οι υπόλοιποι 20 δεν τα πληρούσαν σύμφωνα με το σχέδιο υπηρεσίας. Στη συνέχεια, η Τμηματική Επιτροπή, με βάση την αξία, τα προσόντα και την αρχαιότητα, σύστησε και τους 79 υποψήφιους, συμπεριλαμβανομένων και των αιτητών, που πληρούσαν τους όρους υπηρεσίας (Παράρτημα 4 στην ένσταση).

20

25

30

Η Ε.Δ.Υ. πήρε την επίδικη απόφαση στη συνεδρίασή της ημερ. 9 Ιουλίου, 1985. Ο Πρόεδρος της Τμηματικής Επιτροπής, που παρευρέθηκε στη συνεδρίαση της Ε.Δ.Υ.,

35

5 σύστησε ένα αριθμό υπαλλήλων που κατείχαν από το 1967 την προηγούμενη της προαγωγής θέση και που οι υπηρεσίες τους ήταν αρκετά ικανοποιητικές. Μετά αναφέρθηκε στους υποψηφίους που σύστηνε για προαγωγή. Κανένας από τους αιτητές δεν συστήθηκε από το Διευθυντή του Τμήματος.

10 Ακολούθως η Ε.Δ.Υ., αφού εξέτασε τα ουσιαστά στοιχεία από το φάκελο πλήρωσης της θέσης, καθώς και από τους προσωπικούς φακέλους και τις εμπιστευτικές εκθέσεις των υποψηφίων, και έλαβε επίσης υπόψη τα πορίσματα της Τμηματικής Επιτροπής και τις κρίσεις και συστάσεις του Διευθυντή, και αφού αξιολόγησε και σύγκρινε όλους τους υποψήφιους, με βάση το σύνολο των καθιερωμένων κριτηρίων, επέλεξε για προαγωγή τα 31 ενδιαφερόμενα πρόσωπα, τα ονόματα των οποίων εμφανίζονται στον

15 πιο κάτω πίνακα κατά αλφαβητική σειρά.

1. Αδάμου Σάββας
2. Αντωνίου Ιάκωβος
3. Αμιλιανίδου Γεωργία
- 20 4. Γενεθλίου Στυλιανός
5. Γεωργίου Σωτήριος
6. Γιαννούκος Κλεάνθης
7. Ευσταθίου Μιχαήλ
8. Ζαχαΐος Κωστάκης
- 25 9. Κυπριανού Γεώργιος
10. Λυσιώτη Γιόλα
11. Μαλακτού Γεωργία
12. Μιχαήλ Ανδρέας
13. Μιχαηλίδης Θεόδωρος

14. Μιχαηλίδης Μιχαλάκης
15. Νικολαΐδης Κωνσταντίνος
16. Ξυδός Νικόλαος
17. Οδυσσέως Αριστοτέλης
18. Παπαευριπίδου Αντώνιος 5
19. Παπαφυλακτού Θεόδουλος
20. Σολομωνίδης Ανδρέας
21. Χατζηγιάννη-Χατζηνικολάου Νίκη
22. Χατζηκουμής Στέλιος
23. Χατζηκωστής Δημήτριος 10
24. Χατζημάρκου Ανδρέας
25. Χατζηχαραλάμπους Χαράλαμπος
26. Χατζιώτης Πάνος
27. Χατζιώτη Χρυστάλλα
28. Χριστοδουλίδου Χρυστάλλω 15
29. Χρίστου Χρίστος
30. Χριστοφή Νικόλας
31. Χριστοφή Χριστοφής.

Είναι η εισήγηση όλων των αιτητών και στις πέντε προσφυγές, ότι οι εμπιστευτικές εκθέσεις των υποψηφίων είναι αντίθετες προς τις κανονιστικές διατάξεις για την ετοιμασία τους, γιατί δεν ετοιμάστηκαν από τον άμεσα προϊστάμενο Λειτουργό, ο οποίος είχε προσωπική και άμεση εποπτεία της υπηρεσιακής προσφοράς του αξιολογούμενου υπαλλήλου, αλλά από τον Τελώνη ή Ανώτερο Τελώνη, και τις προσυπόγραφε ο Διευθυντής του Τμήματος, ο οποίος, κατά τη γνώμη τους, δεν μπορούσε να έχει

οποιαδήποτε άμεση γνώση για όλους τους αξιολογούμενους. Κατά την άποψη των αιτητών, ως Αξιολογών και Προσυπογράφων Λειτουργός θα έπρεπε να ήταν ο Βοηθός Τελώνης και ο Ανώτερος Τελώνης, αντίστοιχα.

5 Είμαι επίσης ο ισχυρισμός των αιτητών ότι η σύνταξη των εμπιστευτικών εκθέσεων δεν έγινε σύμφωνα με την Εγκύκλιο Αρ. 491, γιατί υπάρχουν τροποποιήσεις στις εκθέσεις των ενδιαφερομένων μερών.

10 Ο δικηγόρος της Ε.Δ.Υ. υποστήριξε ότι η φύση των καθυκόντων και ευθυνών του Τελώνη και του Ανώτερου Τελώνη, όπως αυτά φαίνονται στα σχετικά σχέδια υπηρεσίας της θέσης, είναι τέτοια ώστε να τους επιτρέπει να έχουν άμεση γνώση της εργασίας των υπαλλήλων που εργάζονται στο Τμήμα του οποίου προϊστανται, ότι ο Τελώνης και ο Ανώτερος Τελώνης έρχονται σε προσωπική επαφή με τους υφιστάμενους τους και η επιτελούμενη από αυτούς εργασία περιέχεται σε γνώση τους, την οποία ελέγχουν, και ότι ο Τελώνης και ο Ανώτερος Τελώνης συμβουλευόνται τους προϊστάμενους του υπαλλήλου, σε 20 ότι αφορά την απόδοση και επίδοσή του στην εργασία του, διαδικασία που είναι καθ' όλα νόμιμη και επιτρεπτή.

25 Σχετική με τα πιο πάνω είναι η απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην υπόθεση: *Chrysochoos v. The Republic* (1985) 3 C.L.R. 78, στη σελ. 87 στην οποία αναφέρεται:

30 "Before concluding my judgment I must say that it is not imperative for a reporting officer to have direct knowledge on every item as regards the performance of his subordinates but he may obtain information from any other proper source."

35 Σχετικές με το θέμα είναι οι υποθέσεις που συνεκδικάστηκαν στις Υπ. Αρ. 86/84, 87/84, 216/84, 232/84, 233/84, 234/84, *Αλεξάνδρου κ.α. ν. Δημοκρατίας* (η απόφαση δόθηκε στις 23 Νοεμβρίου, 1989 και δεν έχει ακόμα δημοσιευτεί) και στην οποία αποφασίστηκε ότι:

"Ως υπεύθυνος δε είχε γνώση των καθηκόντων του αιτητή και της εργασίας του και μπορούσε να εκτιμήσει τις ικανότητές του είτε από τις προσωπικές του επισκέψεις είτε από εκθέσεις και πληροφορίες υφισταμένου του. Σχετική είναι η υπόθεση *Mettas v. The Republic* (1985) 3 C.L.R. 250 στη σελ. 256 στην οποία αποφασίστηκε ότι δεν υπήρχε παράβαση οποιουδήποτε νόμου ή κανονισμού γιατί ο Τμηματάρχης ως υπεύθυνος μπορεί να λάβει πληροφορίες από άλλους υφισταμένους του υπαλλήλους ώστε να διαμορφώσει γνώμη για την αξιολόγηση ενός υπαλλήλου και την ετοιμασία της εμπιστευτικής έκθεσής του."

Η Κανονιστική Διάταξη 4(α) της Εγκυκλίου Αρ. 491 προνοεί ότι:

"(α) Ο Αξιολογών Λειτουργός δέον απαραίτητως να είναι λειτουργός όστις, λόγω των καθηκόντων αυτού, έχει απ' ευθείας γνώσιν της εργασίας του αξιολογουμένου υπαλλήλου και δύναται ως εκ τούτου να εκφράση υπεύθυνον και έγκυρον γνώμην επί της εργασίας και των ικανοτήτων του υπαλλήλου, κανονικώς δε ο Αξιολογών Λειτουργός δέον να είναι ο εποπτεύων τον υπάλληλον λειτουργός".

Από το λεκτικό της πιο πάνω Κανονιστικής Διάταξης της Εγκυκλίου, φαίνεται καθαρά ότι δεν είναι απαραίτητο να ενεργεί σ' όλες τις περιπτώσεις ως "Αξιολογών Λειτουργός" ο αμέσως προϊστάμενος του αξιολογούμενου υπαλλήλου ούτε και είναι αναγκαίο ο Αξιολογών Λειτουργός να έχει καθημερινή και συνεχή εποπτεία της εργασίας του αξιολογούμενου υπαλλήλου. Επομένως, τίποτε δεν εμποδίζει τον Ανώτερο Τελώνη από του να ενεργήσει ως Αξιολογών Λειτουργός. Σχετικό είναι το απόσπασμα στη σελ. 86 στην υπόθεση *Chrysochoos v. The Republic*, (1985) 3 C.L.R. 78, που λέγει:

"Finally, as regards his assertion that the confidential reports of the applicant were irregular and ought not to have been taken into account by the respondent

Commission because they were prepared by persons who did not have direct knowledge of the applicant, his work and performance, this argument must fail too. The reports were prepared by the Chief Inspector of Customs, Mr. J. Evripidou, who according to the relevant scheme of service of his post, among his duties is the supervision of all staff, their instruction and guidance as to their duties, and inspection of the work of the Department. It is clear, therefore, that the reporting officer did have direct knowledge of applicant's performance and work and could thus rightly prepare his confidential reports."

Για τους λόγους που φαίνονται στο πιο πάνω απόσπασμα της απόφασης αυτής, βρίσκω πως ορθά ενήργησε ο Διευθυντής του Τμήματος Τελωνείων ως "Προσυπογράφων Λειτουργός" δεδομένου ότι είχε απ' ευθείας και έμμεση γνώση της εργασίας των αξιολογουμένων υπαλλήλων.

Ένας άλλος κοινός ισχυρισμός όλων των αιτητών είναι ότι οι κρίσεις και συστάσεις του Διευθυντή του Τμήματος Τελωνείων στη συνεδρίαση της Ε.Δ.Υ. με ημερ. 9 Ιουλίου, 1985, που είναι στο Παράρτημα 6, ήταν παράνομες μια και στηρίχτηκαν σε αποφασιστικά παράνομα στοιχεία, αναιτιολόγητες, αναφορικά με μερικούς από τους αιτητές και ενδιαφερόμενα μέρη, παραπλανητικές και έγιναν χωρίς κοινό μέτρο κρίσης, κατά παράβαση των καθιερωμένων νόμιμων κριτηρίων (αξία, προσόντα, αρχαιότητα) και ότι ο Διευθυντής έδωσε ειδική και βαρύνουσα σημασία στο κριτήριο της αρχαιότητας.

Είναι η θέση του δικηγόρου των καθ' ων η αίτηση, με την οποία συμφωνώ, ότι, απ' όσα ανέφερε ο Διευθυντής της Τμηματικής Επιτροπής στη συνεδρία της Ε.Δ.Υ. (ίδη Παράρτημα 6 σελ. 13 - 19) είναι φανερό ότι οι συστάσεις του έγιναν αφού αυτός έλαβε υπόψη του και τα τρία νόμιμα κριτήρια (αξία, προσόντα, αρχαιότητα) και επομένως είναι καθ' όλα νόμιμες. Αυτό διαπιστώνεται τόσο από την εισαγωγική δήλωση του Διευθυντή, που στη σελ. 13 του Παραρτήματος 6 αναγράφονται τα ακόλουθα

"Ένας αριθμός υποψηφίων έχουν προαχθεί στις θέσεις που κατέχουν τώρα από το 1967. Λόγω της μεγάλης αρχαιότητας των υπαλλήλων αυτών και του γεγονότος ότι οι υπηρεσίες τους είναι αρκετά ικανοποιητικές, αυτοί δικαιούνται προαγωγής και συστήνονται, παρ' όλο που άλλοι λειτουργοί που διορίστηκαν μεταγενέστερα έχουν σχεδόν όλοι τους πανεπιστημιακό δίπλωμα και σε αρκετές περιπτώσεις είναι δυνατό να παρουσιάζονται με υψηλότερη αξιολόγηση".

5

όσον και από τη δήλωση του Διευθυντή στις σελ. 18-19 του ίδιου Παραρτήματος όπου αναγράφεται ότι "κανένας από τους υποψηφίους από τον αριθμό 74 και μετά στον κατάλογο των υποψηφίων, παρ' όλο που όλοι διαθέτουν δίπλωμα, δεν ξεχωρίζει σε αξία σε τέτοιο βαθμό που να μπορεί να συστηθεί".

10

15

Αναφορικά με τον ισχυρισμό των αιτητών ότι ο Διευθυντής με την πιο πάνω δήλωσή του προσδίδει ειδική και βαρύνουσα σημασία στην αρχαιότητα των υποψηφίων, πιστεύω ότι δεν υποστηρίζεται από το λεκτικό της. Κατά τη γνώμη μου, ο Διευθυντής αιτιολογεί πλήρως τη σύστασή του για την προαγωγή εκείνων των ενδιαφερομένων προσώπων που προάχθηκαν στη θέση Τελωνειακού Λειτουργού, 2ης Τάξης από 1 Αυγούστου, 1967. Τα ενδιαφερόμενα αυτά πρόσωπα δεν κατείχαν Πανεπιστημιακό δίπλωμα το οποίο, εν πάση περιπτώσει, δε θεωρείται ως πλεονέκτημα από το σχέδιο υπηρεσίας της θέσης και που σύμφωνα με τη νομολογία η κατοχή του από τους αιτητές είναι πολύ μικρής σημασίας και δεν αποδεικνύει από μόνη της έκδηλη υπεροχή. Σχετική για το θέμα αυτό είναι η απόφαση της Ολομέλειας του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην υπόθεση *Papadopoulos v. The Republic* (1985) 3 C.L.R. 405 στη σελ. 411.

20

25

30

Αρκετά από τα ενδιαφερόμενα μέρη προηγούνται σε αρχαιότητα των αιτητών κατά 10-13 χρόνια, αρχαιότητα που, υπό τις περιστάσεις, θα' πρεπε να ληφθεί σοβαρά υπόψη και να συνεκτιμηθεί με τα κριτήρια της αξίας και των προσόντων.

35

Σε ό,τι αφορά τον ισχυρισμό των αιτητών ότι για τα ενδιαφερόμενα μέρη Σολομωνίδη, Οδυσσέως, Γιαννούκο, Γενεθλίου, Μιχαηλίδη Μ., Ζαχαίο, Μιχαηλίδη Θ., Κυπριανού, Γεωργίου, Χριστοδουλίδου, Χριστοφή, Ευσταθίου και Μιχαήλ, ο Διευθυντής δεν αναφέρει κανένα λόγο ή αιτιολογία γιατί τους συστήνει, πιστεύω ότι δεν ευσταθεί. Όπως έχει ήδη αναφερθεί, η σύσταση του Διευθυντή έγινε με βάση όλα τα νόμιμα κριτήρια (αξία, προσόντα, αρχαιότητα). Εξάλλου, οι Σολομωνίδης, Οδυσσέως, Γιαννούκος και Γενεθλίου περιλαμβάνονται μεταξύ των υποψηφίων που προάχθηκαν στη θέση Τελωνειακού Λειτουργού, 2ης Τάξης, από 1 Αυγούστου 1967 και 4 Δεκεμβρίου, 1967 ο τελευταίος, και η αιτιολογία της σύστασης του Διευθυντή περιέχεται στην εισαγωγική του δήλωση (σελ. 13 του Παραρτήματος 6).

Για τους Μιχαηλίδη Θ., Κυπριανού, Γεωργίου, Χριστοφή και Ευσταθίου, ο Διευθυντής αιτιολογεί τη σύσταση του. Εξάλλου, για τους Χριστοδουλίδου και Α. Μιχαήλ, οι οποίοι συστήθηκαν "οριακά", ο Διευθυντής αναφέρει ότι έχουν και δίπλωμα. Το τί εννοούσε ο Διευθυντής με την "οριακή" σύσταση του προκύπτει από τη δήλωσή του στη σελ. 19 του Παραρτήματος 6:

"Οι Χρίστου Χρίστος, Χριστοδουλίδου Χρυστάλλω, Χριστοφή Νικόλας, Μιχαήλ Ανδρέας, Χαραλαμπίδης Δημήτριος, Νικολαΐδου Χρυστάλλα και Χριστοδούλου Μαρία, που δόθηκαν πιο πάνω 'οριακά', συστήνονται προς επιλογή για τις τελευταίες τέσσερις από τις 31 κενές θέσεις."

Για τις 27 από τις 31 κενές θέσεις, ο Διευθυντής σύστησε χωρίς καμιά επιφύλαξη ισάριθμους υποψήφιους, ενώ για τις τελευταίες 4 θέσεις έδωσε "οριακά" 7 υποψήφιους. Αυτό σημαίνει ότι για τις 27 θέσεις δεν είχε κανένα πρόβλημα ποιους να συστήσει, ενώ για τις υπόλοιπες 4 θέσεις έκρινε ότι η επιλογή έπρεπε να γίνει ανάμεσα από 7 υποψήφιους, τους οποίους έκρινε περίπου ισάξιους, γι' αυτό άφησε την τελική επιλογή των 4 από τους 7 στην Ε.Δ.Υ.

Σε ό,τι αφορά τα σχόλια του Διευθυντή για τα ενδιαφερόμενα μέρη Χριστοφή, Χατζηγιάννη και Μαλακτού, πιστεύω πως είναι νόμιμα και δεν μπορούμε να πούμε ότι επηρέασαν δυσμενώς την Ε.Δ.Υ. κατά τη λήψη της επίδικης απόφασης μια και αυτά τα σχόλια δεν ήταν δεσμευτικού περιεχομένου αλλά συμβουλευτικού και η Ε.Δ.Υ. είχε ενώπιόν της όλα τα σχετικά στοιχεία για τους πιο πάνω ενδιαφερόμενους.

Σχετικά με την αναφορά του Διευθυντή για το ενδιαφερόμενο πρόσωπο Ξυδά ότι "παρουσιάζει μια σημαντική βελτίωση" είναι ορθή πιστεύω αν λάβει κανείς υπόψη του ότι η επί μέρους βαθμολογία του στις εμπιστευτικές του εκθέσεις για τα χρόνια 1980 και 1981 είναι 0-8-4 και 0-12-0 αντίστοιχα, ενώ στις εμπιστευτικές του εκθέσεις για τα χρόνια 1982, 1983 και 1984 αξιολογήθηκε πάλι ως "λίαν καλός" αλλά με 4-8-0. Από τα πιο πάνω προκύπτει καθαρά ότι τα χρόνια 1982, 1983 και 1984 το ενδιαφερόμενο αυτό μέρος παρουσίασε κάποια βελτίωση στην επίδοσή του.

Έρχομαι τώρα στον ισχυρισμό των αιτητών ότι για μερικούς από αυτούς ο Διευθυντής δεν έδωσε κανένα λόγο γιατί δεν τους σύστησε. Είμαι της γνώμης ότι αυτό δεν μπορεί να επιφέρει ακύρωση της προσβαλλόμενης απόφασης, ακόμα και αν ο Διευθυντής δεν εξέφρασε οποιαδήποτε γνώμη ή άποψη γι' αυτούς ή δεν αναφερόταν σ' αυτούς. Σχετική η απόφαση του Δικαστηρίου στην υπόθεση *Savva v. The Republic* (1985) 3 C.L.R. 694 στη σελ. 708:

"This ground must fail too. The respondent Commission was not required to record in detail every particular aspect dealt by them in reaching the sub judice decision. See on this Economou Judicial Control of Administrative Discretion (1965) at p. 233. The decision is duly reasoned in all respects and any reasoning that it may be found to be lacking may be fully supplemented from the files."

Τέλος θα αναφερθώ στο θέμα της ποινικής δίωξης του

ενδιαφερομένου προσώπου Μ. Μιχαηλίδη για να παρατηρήσω ότι δεν ήταν δυνατό να αποτελέσει νόμιμο λόγο για μη σύσταση του από το Διευθυντή και μη προαγωγή του στη θέση, γιατί σύμφωνα με το άρθρο 44(1)(δ) των περί Δημοσίας Υπηρεσίας Νόμων του 1967 έως 1987, "μόνο πειθαρχικά αδικήματα σοβαρής φύσης, για τα οποία τιμωρήθηκε ο υπάλληλος την προηγούμενη διετία, αποτελούν κώλυμα για την προαγωγή του". Τα ποινικά αδικήματα δεν λαμβάνονται υπόψη, εκτός αν λήφθηκαν πειθαρχικά μέτρα σε σχέση μ' αυτά και επιβλήθηκε στον υπάλληλο πειθαρχική ποινή.

Στην παρούσα υπόθεση του πιο πάνω ενδιαφερομένου προσώπου, απ' ό,τι φαίνεται από τον προσωπικό του φακέλο, η Ε.Δ.Υ. αναφέρει (170 ερυθρό) ότι μετά από γνωμάτευση του Γενικού Ξισαγγελέα, αυτή δεν είχε αρμοδιότητα να επιληφθεί του θέματος και αφήνει το Διευθυντή του Τμήματος Τελωνείων αν θέλει να προχωρήσει περαιτέρω. Από τα στοιχεία του φακέλου δεν φαίνεται ότι υπήρξε οποιαδήποτε άλλη περαιτέρω διαδικασία.

Ένας άλλος ισχυρισμός όλων των αιτητών στις παρούσες προσφυγές είναι ότι η Ε.Δ.Υ. υιοθέτησε τις συστάσεις του Διευθυντή χωρίς η ίδια να προβεί σε σύγκριση μεταξύ των προαχθέντων με τους αιτητές ή με οποιοδήποτε από αυτούς. Δεν μπορεί ο πιο πάνω ισχυρισμός να επιτύχει μια και το άρθρο 44(3) των περί Δημοσίας Υπηρεσίας Νόμων προνοεί ότι κατά τη διενέργεια προαγωγών η Ε.Δ.Υ. οφείλει να λαμβάνει "δεόντως υπόψη της" τις συστάσεις του Προϊσταμένου του Τμήματος στο οποίο υπάγεται η κενή θέση. Πράγμα το οποίο η Ε.Δ.Υ. έπραξε στις παρούσες υποθέσεις.

Σε σωρεία αποφάσεων του Ανωτάτου Δικαστηρίου έχει νομολογηθεί ότι η σύσταση του Προϊσταμένου του Τμήματος είναι ένα ανεξάρτητο στοιχείο προσδιορισμού της αξίας των υποψηφίων και δεν μπορεί να αγνοηθεί από την Ε.Δ.Υ. εφόσον συνάδει και είναι σύμφωνη με τα καθιερωμένα νόμιμα κριτήρια και τα στοιχεία που περιέχονται στους διοικητικούς φακέλους των υποψηφίων, χωρίς

αυτή να δώσει ειδική αιτιολογία. Σχετική η απόφαση της Ολομέλειας του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην υπόθεση *Δημοκρατία ν. Παπαμιχαήλ*, Α.Ε. 745, (η απόφαση δόθηκε στις 12 Απριλίου, 1989 και δεν έχει δημοσιευτεί ακόμα).

Όσον αφορά τον ισχυρισμό των αιτητών ότι η Ε.Δ.Υ. δεν σύγκρινε τα ενδιαφερόμενα μέρη με τους αιτητές όσον αφορά την αξία τους, αυτός είναι ανυπόστατος. Και τούτο γιατί, όπως φαίνεται από το Παράρτημα 6 στις σελ. 19 και 20: "Η Επιτροπή ασχολήθηκε με την αξιολόγηση και σύγκριση των υποψηφίων" και "αφού αξιολόγησε και σύγκρινε όλους τους υποψηφίους, με βάση το σύνολο των καθιερωμένων κριτηρίων, επέλεξε για προαγωγή τους εξής", δηλαδή τα ενδιαφερόμενα μέρη τα οποία αναφέρονται πιο πάνω στην απόφασή μου. Από το Παράρτημα 6 στις σελ. 20-26, είναι ολοφάνερο ότι η Ε.Δ.Υ. εξέτασε και έλαβε υπόψη όλα τα νόμιμα κριτήρια και στοιχεία, ανεξάρτητα από τις συστάσεις του Διευθυντή. Το γεγονός ότι η εκτίμηση της Ε.Δ.Υ. συμπίπτει με τις συστάσεις του Διευθυντή, αυτό δεν σημαίνει ότι η Ε.Δ.Υ. δεν διεξήγαγε τη δική της σύγκριση και αξιολόγηση σε σχέση με τους υποψηφίους, υπό το φως όλων των ενώπιόν της στοιχείων. Βλ. *Driades v. The Republic* (1985) 3 C.L.R. 653 στη σελ. 657.

Σε περιπτώσεις προαγωγής, η Ε.Δ.Υ. έχει ενώπιον της όλους τους φακέλους και κατάλογο των υποψηφίων που έχουν τα προσόντα και, επομένως, δεν είναι ανάγκη να αναφέρεται στον κάθε υποψήφιο ξεχωριστά. (Ίδε την απόφαση της Ολομέλειας του Ανωτάτου Δικαστηρίου στις Α.Ε. 789, 791 και 796 *Μιλτιάδους κ.α. ν. Δημοκρατίας*, (η απόφαση δόθηκε στις 30 Μαΐου, 1989 και δεν έχει δημοσιευτεί ακόμα)).

Είναι επίσης εισήγηση των αιτητών στις προσφυγές αυτές ότι η επίδικη απόφαση είναι ανατιολόγητη. Η αιτιολογία μιας διοικητικής πράξης ή απόφασης μπορεί να βρεθεί στην ίδια την απόφαση ή και να συμπληρωθεί από τα στοιχεία στους σχετικούς διοικητικούς φακέλους. Σχε-

τική είναι η απόφαση της Ολομέλειας του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην Α.Ε. 819 Γεωργίου ν. Υπουργικού Συμβουλίου (η απόφαση δόθηκε στις 17 Μαρτίου, 1989 και δεν έχει δημοσιευτεί ακόμα).

- 5 Στην παρούσα υπόθεση η απόφαση της Ε.Δ.Υ. είναι πλήρως αιτιολογημένη και η αιτιολογία βρίσκεται στο πρακτικό της συνεδρίασης της Ε.Δ.Υ. ημερ. 9 Ιουλίου, 1985 (Παράρτημα 6, σελ. 20-26) και συμπληρώνεται από τα στοιχεία που υπάρχουν στους διοικητικούς φακέλους των αιτητών και των ενδιαφερομένων προσώπων. Εξάλλου, μπορεί να λεχθεί ότι στην παρούσα υπόθεση δεν χρειαζόταν καμιά ειδική αιτιολογία της επίδικης απόφασης, δεδομένου ότι οι αιτητές (α) δεν φαίνεται από τους φακέλους τους να υπερέχουν έκδηλα των ενδιαφερομένων
- 10 προσώπων, (β) δεν έχουν συστηθεί για προαγωγή, και (γ) δεν κατέχουν οποιοδήποτε επιπρόσθετο προσόν το οποίο θεωρείται ως πλεονέκτημα με βάση το σχέδιο υπηρεσίας της θέσης.

- 20 Για τους πιο πάνω λόγους, οι προσφυγές απορρίπτονται. Καμιά διαταγή για έξοδα.

Προσφυγές απορρίπτονται χωρίς έξοδα.